

De heer M. Bosch
p/a martin@schermeralliantie.nl

Uw kenmerk

--

Ons kenmerk

201707111625798

Toestelnummer

14 072

Uw brief d.d.

03-07-2017

Behandeld door

A. Wester

Bijlagen

-2-

Onderwerp

Beslissing op bezwaar
omgevingsvergunning boezemkade

Verzonden op

VERZONDEN 04 DEC. 2017

Datum

04-12-2017

Geachte heer Bosch,

Namens diverse stichtingen en verenigingen hebt u bezwaar gemaakt tegen het besluit van 24 mei 2017, op dezelfde datum verzonden, waarbij wij omgevingsvergunning hebben verleend voor de verbetering van de boezemkade van de polder Schermer.

Uw pro forma bezwaarschrift is ontvangen op 3 juli 2017 en daarom tijdig ingediend. Op 24 augustus 2017 ontvingen wij uw aanvullende bezwaargronden. U bent uitgenodigd om op 16 oktober 2017 uw bezwaar mondeling toe te lichten. U hebt daar gebruik van gemaakt.

In deze brief nemen wij een beslissing op het bezwaar. Het besluit houdt in dat een deel van de bezwaarschriften **niet-ontvankelijk** en een deel van de bezwaarschriften **ongegrond** wordt verklaard.

U hebt in de hoorzitting het volgende naar voren gebracht

Van de hoorzitting is een verslag gemaakt, dat u als bijlage bij dit besluit aantreft. U wordt daarnaar korthedshalve verwezen.

Overwegingen ontvankelijkheid

U maakt namens diverse stichtingen en verenigingen bezwaar. Wij zien ons daarom eerst voor de vraag gesteld of alle bezwaarden als belanghebbende zijn aan te merken. Immers, volgens de artikelen 8:1 eerste lid en 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht (verder: Awb) kunnen slechts belanghebbenden tegen een besluit bezwaar maken.

Ten aanzien van rechtspersonen bepaalt artikel 1:2, derde lid van de Awb dat als hun belangen mede worden beschouwd de algemene en collectieve belangen die zij krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen.

Wij bespreken hieronder per bezwaarde of sprake is van belanghebbendheid.

* bezoekaadres

MALLEGATSPLEIN 10

* postadres

POSTBUS 53

1800 BC ALKMAAR

* bank

NL78BNGH0285000179

www.alkmaar.nl

* telefoon

14 072

* telefax

(072) 548 87 77

Vervolg brief d.d. 04-12-2017
(blz. 2)

Schermer Alliantie

De Schermer Alliantie is een samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid. De doelstellingen van het samenwerkingsverband zijn niet neergelegd in statuten of bijvoorbeeld een oprichtingsakte. Reeds vanwege het ontbreken van rechtspersoonlijkheid kan de Schermer Alliantie niet worden aangemerkt als belanghebbende in de zin van artikel 2.1, derde lid van de Awb, zodat de Schermer Alliantie niet-ontvankelijk dient te worden verklaard in zijn bezwaar.

Stichting voor Landelijk Schoon

Blijkens de akte van oprichting van de Stichting voor Landelijk Schoon van 10 november 2004 heeft de stichting tot doel het meewerken aan het zoveel mogelijk in stand houden van het streekeigen landschap in West-Friesland en aangrenzende gemeenten. De stichting verwezenlijkt haar doel onder meer door het beheren van landschapselementen, het bevorderen van kennis, het geven van voorlichting, het toetsen structuur- en bestemmingsplannen en het samenwerken met andere organisaties. Tijdens de hoorzitting heeft de heer Van den Berge, secretaris van de stichting, aangegeven dat de stichting zich met name bezig houdt met de meubilering van het landschap binnen de omringdijk West-Friesland. De stichting geeft vooral advies over de dijken, wind- en zonne-energie, wegen en boerderijen. Volgens de website van de stichting is de stichting ten aanzien van het project tot verbetering van de boezemkade actief betrokken bij gesprekken met HHNK, Provincie en erfgoedorganisaties.

Gelet op het statutaire doel van de stichting en de werkzaamheden die de stichting feitelijk verricht met het oog op de doelstelling en meer in het bijzonder met het oog op de onderhavige procedure, zijn wij van oordeel dat de Stichting voor Landelijk Schoon als belanghebbende is aan te merken. Wij verklaren het bezwaarschrift van de Stichting voor Landelijk Schoon dan ook ontvankelijk.

Historische vereniging Alkmaar

Blijkens de Statuten van de Historische Vereniging Alkmaar van 20 december 1996 heeft de vereniging tot doel de historische schoonheid van Alkmaar en omgeving te beschermen en voor het nageslacht te bewaren en studie van de plaatselijke geschiedenis aan te moedigen. De vereniging tracht dit doel te bereiken door het verzamelen en verspreiden van kennis en het in goede staat (doen) behouden van alle roerende of onroerende goederen die dienen ter verduidelijking van de hiervoor bedoelde kennis. Tijdens de hoorzitting was geen vertegenwoordiger van de vereniging aanwezig om de feitelijke werkzaamheden van de vereniging toe te lichten. Volgens de website van de vereniging zijn de activiteiten van de vereniging met name gericht op de historie van de stad Alkmaar en het verspreiden van kennis daaromtrent. De vereniging organiseert stadswandelingen, adviseert de gemeente over welstandelijke aspecten van bouwplannen die van invloed zijn op het historische stadsbeeld, stimuleert stadsarcheologie en heeft bijvoorbeeld lezingen over de geschiedenis van De Grote Kerk. Geenszins blijkt uit deze feitelijke werkzaamheden dat de vereniging zich ook inzet voor de buitengebieden rond de stad Alkmaar en meer concreet voor de polder Schermer. Nu op basis van de statuten van de vereniging niet kan worden gesteld dat de vereniging haar doelstellingen heeft gericht op de polders rondom Alkmaar en aangezien niet blijkt dat de vereniging feitelijke werkzaamheden met het oog daarop verricht, komen wij tot de conclusie dat de Historische Vereniging Alkmaar niet als belanghebbende is aan te merken bij de omgevingsvergunning voor het verbeteren van de boezemkade in de polder Schermer. Wij verklaren het bezwaarschrift van de Historische Vereniging Alkmaar dan ook niet-ontvankelijk.

Stichting Historisch Oudorp

Blijkens de akte van oprichting van de Stichting Historisch Oudorp van 6 oktober 2005 heeft de stichting tot doel het bestuderen van de geschiedenis van Oudorp en het beheren van zaken die dienen tot bevordering van kennis en het vastleggen van de prille geschiedenis van Oudorp en haar bewoners. Tijdens de hoorzitting heeft de heer Van Hooff, penningmeester van de stichting, aangegeven dat de stichting zich bezig houdt met de bestudering van de geschiedenis, met de bevolking van Oudorp en met erfgoed. Er vindt ook

regelmatig overleg plaats met andere historische verenigingen. De onderhavige procedure gaat over een deel van een dijk die langs Oudorp loopt. De stichting ziet graag dat deze dijk zoveel mogelijk intact wordt gehouden. Volgens de website van de stichting zijn de activiteiten van de stichting gericht het informeren van inwoners van Oudorp over nieuwe vondsten en de beschrijving daarvan. De stichting organiseert tentoonstellingen van bijvoorbeeld oude foto's, verzorgt publicaties over Oudorp en geeft lezingen. Nu op basis van de statuten van de stichting niet kan worden gesteld dat de stichting haar doelstellingen heeft gericht op de polders rondom Alkmaar en aangezien niet blijkt dat de stichting feitelijke werkzaamheden met het oog daarop verricht, komen wij tot de conclusie dat de Stichting Historisch Oudorp niet als belanghebbende is aan te merken bij de omgevingsvergunning voor het verbeteren van de boezemkade in de polder Schermer. Het enkele feit dat een deel van de dijk langs Oudorp loopt, is daarvoor onvoldoende. Wij verklaren het bezwaarschrift van de Stichting Historisch Oudorp dan ook niet-ontvankelijk.

Erfgoedvereniging Bond Heemschut

Blijkens de statuten van Erfgoedvereniging Bond Heemschut, vereniging tot bescherming en instandhouding van cultureel erfgoed in Nederland van 29 mei 2015 heeft de vereniging tot doel het behoud, de bescherming en instandhouding van de schoonheid en het historisch-ruimtelijk karakter van Nederland in het algemeen en van cultuurmonumenten in het bijzonder. De vereniging tracht dit doel te bereiken door het benaderen van overheid, particuliere organisaties en particulieren, het geven van advies en voorlichting aan derden, het (doen) bestuderen van vraagstukken, het (doen) uitgeven van diverse media en het aangaan van samenwerkingsverbanden. Op basis van bestendige jurisprudentie van Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (verder: RvS)¹ komen wij tot het oordeel dat de doelstelling van de vereniging, zijnde het behoud, de bescherming en de instandhouding van de schoonheid en het historisch-ruimtelijk karakter van Nederland onvoldoende concreet en te algemeen is geformuleerd om aan te nemen dat de vereniging door de omgevingsvergunning voor het verbeteren van de boezemkade in de polder Schermer rechtstreeks wordt getroffen in een belang dat de vereniging in het bijzonder behartigt. Gelet op de doelstelling van de vereniging komen wij tot het oordeel dat de vereniging in beginsel niet als belanghebbende kan worden aangemerkt. Tijdens de hoorzitting heeft de heer Dirx namens de vereniging aangegeven dat hij vertegenwoordiger is van de Commissie Noord-Holland, onderdeel van de Erfgoedvereniging. De Commissie Noord-Holland houdt zich bezig met erfgoed in de breedste zin van het woord. Het gaat verder met name om individuele historische panden die bedreigd worden, maar ook bijvoorbeeld om dijken. De vereniging wil graag in een zo vroeg mogelijk stadium meedenken en meesturen met plannen. Volgens de website van de vereniging is de vereniging georganiseerd in verschillende provinciale commissies, hoewel een en ander niet blijkt uit de statuten of de inschrijving in het handelsregister van de Kamer van Koophandel. De vereniging geeft op de website evenwel aan dat de provinciale commissies lokaal en regionaal de contacten en het beschermingswerk voeren. De leden van de commissies volgen ruimtelijke ontwikkelingen. Ze laten hun stem horen als cultuurhistorische waarden in het geding zijn. Dat doen bijvoorbeeld door gemeenten en provincies te wijzen op de cultuurhistorische waarden van het gebouwde en aangelegde erfgoed. Op basis van meldingen ondernemen de commissies actie om gebouwen en gebieden te redden. Verder blijkt van de website van de vereniging dat de provinciale Commissie Noord-Holland zich momenteel in het bijzonder inzet voor de 'Schermerdijk'. Hieruit volgt naar onze mening dat de Erfgoedvereniging Bond Heemschut blijkens zijn feitelijke werkzaamheden in dit geval toch een voldoende rechtstreekse betrokkenheid bij de omgevingsvergunning voor de verbetering van de boezemkade polder Schermer heeft, zodat de vereniging als belanghebbende dient te worden aangemerkt. Wij verklaren het bezwaarschrift van de Erfgoedvereniging Bond Heemschut dan ook ontvankelijk.

Stichting Adapt, herbestemming Alkmaars erfgoed

Blijkens de statuten van Stichting Adapt, herbestemming van Alkmaars Erfgoed van 1 maart 2017 heeft de stichting tot doel het bevorderen en behoud en het vinden van een herbestemming van panden en andere

¹ Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de RvS van 21 februari 2007; ECLI:NL:RVS:2007:AZ8999

Vervolg brief d.d. 04-12-2017
(blz. 4)

materiële zaken waaraan vanuit architectonisch of (cultuur)historisch perspectief bijzondere waarde wordt toegekend in het werkgebied, het bevorderen van kennis van erfgoed en belangenbehartiging door eigenaren en overheden te informeren. Het werkgebied van de stichting beslaat Alkmaar en de aangrenzende gemeenten. Tijdens de heer hoorzitting heeft de heer Zimmerman, voorzitter van de stichting, aangegeven dat de stichting is opgericht in verband met de dreigende sloop van het Ringersgebouw. De stichting is nu zelfstandig en gaat in breder verband over het hergebruik en het herbestemmen van cultureel erfgoed. Het gaat om het erkend en herkend krijgen van culturele onderdelen. Volgens de website van de stichting heeft de stichting in 2017 vier speerpunten. Eén van die speerpunten zijn het water en de dijken in de Schermer. Van de website blijkt dat de stichting zich als intensieve gesprekspartner inzet ter bescherming van de dijken.

Gelet op het statutaire doel van de stichting en de werkzaamheden die de stichting feitelijk verricht met het oog op de doelstelling en meer in het bijzonder met het oog op de onderhavige procedure, zijn wij van oordeel dat de Stichting Adapt, herbestemming Alkmaars erfgoed als belanghebbende is aan te merken. Wij verklaren het bezwaarschrift van de Stichting Adapt dan ook ontvankelijk.

Boerderijstichting Noord-Holland

Bij brief van 25 augustus 2017 hebben wij Boerderijstichting Noord-Holland, 'Vrienden van de Stolp' verzocht om een kopie van de statuten, zodat wij aan de hand van de statutaire doelstellingen kunnen beoordelen of de stichting als belanghebbende is aan te merken. Op onze brief is niet gereageerd. Tijdens de hoorzitting hebt u toegezegd een kopie van de statuten na te zenden. Dat is tot op heden niet gebeurd, zodat wij de statutaire doelstellingen van de stichting niet hebben kunnen beoordelen. Blijkens de website van de stichting zijn de feitelijke werkzaamheden van de stichting evenwel met name gericht op activiteiten gericht op stolpboerderijen. Gelet daarop achten wij reeds aannemelijk dat de Boerderijstichting Noord-Holland geen voldoende rechtstreekse betrokkenheid bij de omgevingsvergunning voor de verbetering van de boezemkade polder Schermer heeft, nu door de omgevingsvergunning geen belang wordt geraakt dat door de stichting in het bijzonder wordt behartigd. Nu de Boerderijstichting Noord-Holland niet als belanghebbende is aan te merken, verklaren wij het bezwaarschrift van deze stichting niet-ontvankelijk.

Overwegingen bezwaar

Namens de ontvankelijke bezwaarden hebt u in uw bezwaarschrift – kort samengevat – de volgende gronden aangevoerd:

- in het adviesrapport van Feddes/Olthof is een aantal aanbevelingen gedaan ten behoeve van het behoud van de cultuurhistorische aspecten van de droogmakerij Schermer. Van de 13 aanbevelingen zijn er 3 niet overgenomen;
- u vindt het teleurstellend dat de aanbevelingen voor en paalconstructie om het verleggen van teensloten te voorkomen, niet zijn overgenomen. U verwijst naar een advies de heer Vrijling, die heeft aangegeven dat het plaatsen van paalconstructies wel degelijk mogelijk is;
- u hebt bezwaar tegen de kap van 13 bomen. Vanuit cultuurhistorisch oogpunt is het van belang dat deze bomen behouden blijven. Niet gebleken is dat de gemeente de aanvraag voor kap heeft getoetst aan artikel 4, tweede lid van de Bomenverordening Alkmaar 2017. De vergunning is onvoldoende gemotiveerd op dit punt;
- in de aanvraagfase hebt u een aantal aanbevelingen van de heer Vrijling aan de vergunningaanvrager meegegeven. U vindt dat de aanvrager onvoldoende op de aanbevelingen is ingegaan, en dat er onvoldoende rekening met de aanbevelingen is gehouden. Hierdoor wordt onnodig veel inbreuk gemaakt op de cultuurhistorische waarde van de Noordschermerdijk.

Projectplan verbetering boezemkade Schermer

Artikel 5.4, eerste lid van de Waterwet bepaalt dat de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder geschiedt overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan.

Vervolg brief d.d. 04-12-2017
(blz. 5)

Op 8 november 2016 heeft het Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (verder: HHNK) het ontwerp van het projectplan Verbetering Boezemkade Schermer vastgesteld. Een en ander is in de Staatscourant van 10 november 2016 bekendgemaakt. Belanghebbenden hebben gedurende een periode van zes weken de gelegenheid gehad een zienswijze in te dienen. Op 17 mei 2017 heeft het College van Hoofdingelanden van het HHNK het definitieve projectplan Verbetering Boezemkade Schermer vastgesteld. Dit besluit is in het Waterschapsblad van 24 mei 2017 bekendgemaakt. Belanghebbenden hebben vanaf de dag na die waarop het besluit bekend is gemaakt gedurende een periode van zes weken beroep kunnen instellen tegen het projectplan.

Vaststaat dat tegen het projectplan geen beroep is ingesteld. Het projectplan is daarmee onherroepelijk geworden in rechte komen vast te staan. Dat betekent dat wij van de juistheid van het plan en van de inhoud ervan nu moeten uitgaan. U hebt geen beroep tegen het projectplan ingesteld, maar u hebt aan het HHNK wel een brief met adviezen van emeritus hoogleraar Waterbouwkunde de heer Vrijling verzonden nadat het projectplan is vastgesteld. Het HHNK heeft u bij brief van 12 juli 2017 geïnformeerd dat met veel van die adviezen in grote mate rekening is gehouden, maar dat de adviezen niet leiden tot aanpassing van het project. Het projectplan is ongewijzigd in stand gebleven.

Het projectplan vormt de grondslag van de aanvraag voor de omgevingsvergunningen voor de projecten die deel uitmaken van het verbeteren van de boezemkade van de Schermer. Het projectplan maakt tevens onderdeel uit van de verleende omgevingsvergunning. Nu het projectplan in rechte is komen vast te staan, kunnen wij uw bezwaargronden die zien op de inhoud van dat plan niet beoordelen. Immers, wij zijn niet bevoegd het plan nog te wijzigen. U had daartoe tegen het project beroep moeten instellen.

Op 24 mei 2017 hebben wij omgevingsvergunning verleend op basis van het projectplan dat het HHNK bij ons indiende. Ingevolge vaste rechtspraak² dient het bevoegd gezag te beslissen op de aanvraag zoals die is ingediend. Indien een plan op zichzelf aanvaardbaar is, kan het bestaan van mogelijke alternatieven slechts tot het onthouden van medewerking nopen, indien op voorhand duidelijk is dat door de verwezenlijking van die alternatieven een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt met aanmerkelijk minder bezwaren. Daarvan is in dit geval geen sprake, nu het projectplan naar ons oordeel zorgvuldig tot stand is gekomen en het een voldoende gemotiveerd plan bevat, waarbij tevens alle betrokken belangen variërend van veiligheid tot landschappelijke waarden en cultuurhistorische aspecten tegen elkaar zijn gewogen. Niet op voorhand is duidelijk dat het HHNK een gelijkwaardig resultaat kan bereiken met aanmerkelijk minder bezwaren. Het feit dat naar uw oordeel enkele alternatieve maatregelen bestaan, leidt er op grond hiervan niet toe dat wij niet van de ingediende aanvraag dienden uit te gaan.

De omgevingsvergunning bevat een aantal deelactiviteiten. Hieronder bespreken wij uw bezwaren per deelactiviteit.

Deelactiviteit provinciaal monument

Artikel 2.2 eerste lid onder b van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verder: Wabo) bepaalt dat voor zover ingevolge een bepaling in een provinciale of gemeentelijke verordening een vergunning is vereist om een monument als bedoeld in een zodanige verordening te slopen, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigen, een zodanige bepaling als een verbod geldt om een project voor zover dat geheel of gedeeltelijk uit die activiteiten bestaat, uit te voeren zonder omgevingsvergunning. Artikel 10, derde lid van de Erfgoedverordening Alkmaar bepaalt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning van het bevoegd gezag een handeling te verrichten als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid en onder b, van de Wabo.

² Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Raad van State van 27 december 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BY7324

Vervolg brief d.d. 04-12-2017
(blz. 6)

Wij hebben daarom een omgevingsvergunning verleend voor de activiteit 'monumentenvergunning provinciaal monument'. In dit onderdeel van de omgevingsvergunning is het volgende voorbehoud opgenomen: *"De Welstands- en Monumentencommissie heeft op 11 mei 2017 een positief advies uitgebracht indien het cultuurhistorisch onderzoek van Feddes/Olthof geen nieuwe inzichten naar voren brengt."* Verder is overwogen dat Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 7 april 2017 om advies zijn gevraagd en dat zij geen bezwaar hadden tegen het bouwplan. Echter, ook hier is een voorbehoud opgenomen: *"Verder gaat zij ervan uit dat indien genoemd second opinion leidt tot ingrijpende wijzigingen ten opzichte van het ingediende plan waarop zij bovenstaand advies heeft gebaseerd, er opnieuw met hen in overleg wordt getreden, dan wel een aanvullend verzoek om een hernieuwde omgevingsvergunning wordt ingediend."*

Nadat de omgevingsvergunning is verleend en ten tijde van het indienen van uw pro forma bezwaarschrift, heeft het HHNK ten aanzien van de cultuurhistorische en landschappelijke waarden een second opinion gevraagd aan Landschapsarchitecten Feddes/Olthof. Uw bezwaarschrift is in afwachting van de uitkomst van dat nadere onderzoek aangehouden. Bij de totstandkoming van het advies van Feddes/Olthof bent u, samen met alle verenigingen en stichtingen namens wie u bezwaar maakt, betrokken. In juli 2017 bracht Feddes/Olthoff het advies uit aan het HHNK. Het advies heeft niet geleid tot aanpassingen van het projectplan of van de omgevingsvergunning.

Op basis van het advies hebben wij conform de hierboven aangehaalde voorbehouden uit de omgevingsvergunning een aanvullend advies gevraagd aan Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland. Bij brief van 1 november 2017 hebben Gedeputeerde Staten ons geïnformeerd dat het advies geen aanleiding vormt voor een gewijzigde omgevingsvergunning, maar dat de werkzaamheden binnen de kaders van de huidige vergunning kunnen worden uitgevoerd. Voor de volledigheid treft u een kopie van de brief van Gedeputeerde Staten als bijlage 2 bij deze beslissing aan.

Uw bezwaren ten aanzien van de aanbevelingen van het bureau Feddes/Olthof leiden gelet op het bovenstaande niet tot het oordeel dat de omgevingsvergunning dient te worden gewijzigd vanwege de door u gevreesde aantasting van cultuurhistorische landschapselementen. Artikel 11 van de Erfgoedverordening Alkmaar bepaalt dat een omgevingsvergunning slechts kan worden verleend indien het belang van de monumentenzorg zich daartegen niet verzet. De gemeentelijke Welstands – en Monumentencommissie heeft een positief advies uitgebracht. De commissie heeft op 3 augustus 2017 aangegeven dat zij van mening is dat er met het cultuurhistorisch onderzoek een mooi product ligt voor de toekomst. Het plan is beoordeeld vanuit het oogpunt van monumentenzorg en op grond van de criteria uit de gemeentelijke welstandsnota en voldoet, naar de mening van de commissie, aan redelijke eisen van welstand. Het second opinion dat in opdracht van het HHNK is uitgevoerd door Feddes/Olthof leidt niet tot een ander oordeel en ook Gedeputeerde Staten is van mening dat de verleende omgevingsvergunning ongewijzigd in stand kan blijven. Dat u, met steun van professor Vrijling, van oordeel bent dat er nóg betere maatregelen kunnen worden getroffen teneinde in het geheel geen aantasting van de dijken te laten plaatshebben, maakt niet dat de aanpassingen die worden uitgevoerd een onevenredige inbreuk vormen op de cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de Boezemkade Schermer.

Nu wij verder van oordeel zijn dat het (onherroepelijke) projectplan van het HHNK leidend is bij de aanvraag en wij van mening zijn dat dit plan deugdelijk en zorgvuldig tot stand gekomen is, besluiten wij de omgevingsvergunning voor het onderdeel 'Deelactiviteit monumentenvergunning provinciaal monument' in stand te laten en uw bezwaren met betrekking tot dit onderwerp ongegrond te verklaren.

Deelactiviteit kappen

In uw bezwaarschrift voert u ten aanzien van de kap van 13 bomen aan dat het vanuit cultuurhistorisch oogpunt van belang is dat deze bomen behouden blijven. Niet gebleken is dat de gemeente de aanvraag

Vervolg brief d.d. 04-12-2017
(blz. 7)

voor kap heeft getoetst aan artikel 4, tweede lid van de Bomenverordening Alkmaar 2017. De vergunning is onvoldoende gemotiveerd op dit punt.

Artikel 2.2, eerste lid onder g van de Wabo bepaalt dat voor zover ingevolge een bepaling in een gemeentelijke verordening een vergunning is vereist om een houtopstand te vellen of te doen vellen, een zodanige bepaling geldt als een verbod om een project voor zover dat geheel of gedeeltelijk uit die activiteiten bestaat, uit te voeren zonder omgevingsvergunning. Artikel 2, eerste lid van de Bomenverordening Alkmaar 2017 (verder: Bomenverordening) bepaalt dat is verboden zonder omgevingsvergunning van het bevoegd gezag houtopstand te vellen of te doen vellen.

Artikel 4, tweede lid van de Bomenverordening bepaalt dat de omgevingsvergunning voor het vellen van een houtopstand, niet zijnde een monumentale of waardevolle boom, kan worden geweigerd indien de belangen van verlening niet opwegen tegen de belangen van behoud van de houtopstand op basis van één of meer van de volgende waarden:

- a. de natuur- en milieuwaarden;
- b. landschappelijke waarden;
- c. cultuurhistorische waarden;
- d. waarden van stads- en dorpschoon;
- e. waarden voor recreatie en leefbaarheid.

In uw bezwaarschrift geeft u aan dat de bomen landschappelijke waarden en cultuurhistorische waarden hebben. De bomen hebben van oudsher de functie van 'poortwachter' die het begin van de opritten naar boerderijen in de polder markeren.

Verder voert u aan dat de noodzaak van de kap onvoldoende duidelijk is gemaakt door de aanvrager. Hierover merken wij op dat wij, net als wij hierboven reeds hebben overwogen, dienden uit te gaan van de aanvraag zoals die is ingediend. Het is in beginsel niet aan ons om te beoordelen of het voor de aanvrager noodzakelijk was de aanvraag in te dienen.

Als de aanvraag er ligt, toetsen wij uiteraard aan Bomenverordening. Wij delen uw mening dat wij ten aanzien van de kap van de bomen slechts hebben volstaan met een zeer summiere motivering. Hieronder gaan wij op alle hierboven genoemde waarden van de Bomenverordening nader in.

Natuur- en milieuwaarden

Bij de natuurwaarde gaat het om het leefmilieu van flora en fauna, ofwel de aanwezigheid van bijzondere dieren en planten. Bomen kunnen zorgen voor een eigen microklimaat. De opbouw van een beplantingselement (boomlaag, struiklaag) en het soort gewassen spelen hierbij een rol, alsmede de opbouw van het geheel, de grootte van beplantingen en de afstanden en verbindingen tussen beplantingen. Er moet, kortom, sprake zijn van een leefgebied waar bijzondere dieren en planten kunnen leven.

Onderdeel van het projectplan Verbetering Boezemkade Schermer en van de door u bestreden omgevingsvergunning is een natuurtoets. Uit het onderzoek dat in het kader van het project Verbetering Boezemkade Schermer is uitgevoerd is gebleken dat de natuur- en milieuwaarden bij de uitvoering van het plan, waaronder ook de kap van 13 bomen, niet onevenredig wordt aangetast. De kap levert derhalve geen onevenredige inbreuk van de natuur- en milieuwaarden op.

Waarden van stads- en dorpschoon en waarden voor recreatie en leefbaarheid

Bij waarden voor stads- en dorpschoon gaat het vooral om bijvoorbeeld parken in de binnenstad of landschappelijke gebieden zoals de Westrand van Alkmaar. Deze waarde en de waarde voor recreatie en leefbaarheid dient gezien te worden in een groter geheel. Bomen hebben betekenis voor recreatie en

Vervolg brief d.d. 04-12-2017
(blz. 8)

leefbaarheid indien zij van waarde zijn voor meerdere personen, die ieder afzonderlijk naar eigen inzichten gebruik kunnen maken van de aanwezige bomen. Ook hier gaat het bijvoorbeeld om parken. Belangrijkste hoofdelement van het bomenbeleid van Alkmaar is de hoofdgroenstructuur, bestaande uit het geheel van parken en ecologische verbindingzones.

De te kappen bomen maken geen onderdeel uit van de hoofdgroenstructuur van Alkmaar. Het gaat om een aantal solitaire bomen en om een aantal kleine groepjes bomen, die weliswaar zichtbaar zijn in het landschap, maar die voor het stads- en dorpschoon niet van speciale betekenis zijn. Het stads- en dorpschoon worden door de kap niet op onevenredige wijze aangetast. Ook is niet aan de orde dat de bomen van grote recreatiewaarde zijn.

Landschappelijke en cultuurhistorische waarden

Bij de landschappelijke waarde gaat het om de structurerende en esthetische waarde van het groen. Het betreft hier met name beeldbepalende waarden in een groter geheel, zoals een bepaalde bomenrij. Het weghalen van een aantal bomen in een dergelijke structuur kan in strijd zijn met de landschappelijke waarde van deze structuur. Volgens de Bomennota 2012-2017 is de landschappelijke waarde van een boom verder ook gekoppeld aan de landschappelijke ondergrond van Alkmaar. Die bestaat voornamelijk uit strandwallen, voormalige droogmakerijen en strandpolders. Deze ondergrond is de basis voor de keuze van boomsoorten in de hoofdstructuur van de bomen. Zo worden oude strandwallen geaccentueerd met bomen van de zandgronden (zoals eiken en beuken) en worden in de voormalige droogmakerij typische polderbomen (zoals de populier) geplant. De locatiekeuze voor een boom is afhankelijk van de bestaande of historische landschappelijke waarde van de gronden. Een aantal van te kappen bomen heeft, zoals u terecht in uw bezwaarschrift stelt, een zogenoemde poortwachtersfunctie. Deze 'markeringsbomen' hebben een karakteristieke, landschappelijke waarde.

Hetzelfde geldt voor de cultuurhistorische waarde. Bij de cultuurhistorische waarde van een boom gaat het om de waarde van bomen in relatie tot de locatie of object waarbij ze staan. De boom vormt bijvoorbeeld onderdeel van een beschermd stadsgezicht of van de geschiedenis van de locatie, zoals de bomen bij de Grote Kerk. Ook kan het gaan om bijvoorbeeld markeringsbomen of bomen met een bijzondere snoeivorm die een herinnering aan een vroeger ambacht vertegenwoordigt. De bomen met een poortwachtersfunctie (markeringsbomen) vertegenwoordigen daarom eveneens een cultuurhistorische waarde. Overigens strekt de geschiedkundige waarde van de bomen niet zo ver dat ze zijn opgenomen op de Lijst monumentale en waardevolle bomen, die in maart 2017 is vastgesteld.

Wat ons betreft staat gelet hierop vast dat de kap van de markeringsbomen een aantasting vormt van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het toetsingskader van artikel 4 van de Bomenverordening beslaat evenwel niet de vraag of er aantasting van de genoemde waarden plaatsvindt, maar de toets of de belangen van verlening van de vergunning opwegen tegen de belangen van behoud van de houtopstand op basis van – onder meer – de landschappelijke of cultuurhistorische waarden van de boom. Met andere woorden: ook als de bomen een bepaalde waarde vertegenwoordigen, kunnen andere belangen (die soms niet zijn gericht op behoud van de houtopstand) prevaleren.

Daarvan is hier naar ons oordeel sprake.

Uit beleid van het HHNK³ volgt dat houtbeplanting met bomen, struiken en zogenaamde ruigten een potentiële bron van instabiliteit kunnen zijn voor een waterkering. Door de onttrekking van grondwater kunnen er 'zonken' ontstaan. Daarnaast kan de beplanting de grasbekleding nadelig beïnvloeden, bijvoorbeeld door schaduwwerking. Ook ontworteling van bomen kan ernstige schade aan de stabiliteit van de waterkering

³ Zie de Beleidsnota Waterkeringen 2012-2017 van het HHNK

Vervolg brief d.d. 04-12-2017
(blz. 9)

veroorzaken. Vanwege deze negatieve effecten van houtopstanden op de functie van de waterkering hanteert het HHNK als uitgangspunt dat geen nieuwe aanplant van houtopstanden is toegestaan. Waar bomen aan de dijkzijde van sloten staan, worden ze vanwege beheer verwijderd. Verder worden bestaande bomen van de waterkeringen verwijderd als dit vanuit het oogpunt van de veiligheid noodzakelijk is. Alleen op waterkeringen met een grote overcapaciteit worden bomen gedoogd. Dit kan wanneer de waterkering zo ruim gedimensioneerd is, dat de ontgrondingskuil buiten het huidige en toekomstige beoordelingsprofiel valt. Er is één waterkering waarop bomen mogen worden herplant: de Beemsterringdijk. Dat is besloten na technische, cultuurhistorische en ecologische overwegingen en opgenomen in het convenant Beemster Werelderfgoed.

Tijdens de hoorzitting is door de vertegenwoordiger van het HHNK aangegeven dat het beleid erop is gericht om alle bomen uit het dijklichaam te verwijderen, op het moment dat de dijk en de bij de dijk behorende beschermingszones aan onderhoud toe zijn. Ook bomen die reeds lange tijd aanwezig zijn worden dan verwijderd. Waar mogelijk blijven bestaande bomen gespaard, maar dat kan slechts als zij niet in het dijklichaam of in de beschermingszone staan. Uitgangspunt is daarnaast dat geen aanplant van nieuwe bomen is toegestaan.

Op grond van artikel 59, eerste lid van de Waterschapswet heeft het HHNK een eigen, verordende (wetgevende) bevoegdheid. Met andere woorden, het HHNK stelt op grond van een eigen, wettelijke bevoegdheid algemeen werkende verbods- en gebodsbepalingen vast. Het HHNK legt deze bepalingen, die dienen ter bescherming van waterstaatswerken en ter voorkoming van aantasting van de veiligheid van die werken vast in de Keur. De Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2016 verbiedt bomen in het dijklichaam en de omliggende beschermingszones. Dat verbod is opgenomen vanwege de hierboven geschetste (potentiële) gevaren van bomen in waterstaatswerken.

Ondanks het feit dat wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor de activiteit kappen niet rechtstreeks toetsen aan de Keur, leiden wij uit het bovenstaande wel af dat het belang van kap dient te profileren boven de belangen die worden gediend in de Bomenverordening. Uit de Keur volgt wel rechtstreeks dat de bomen in het dijklichaam en de omliggende beschermingszones strijd met een wettelijk voorschrift opleveren. Dat dit wettelijk voorschrift haar oorsprong vindt in de belangen van bescherming en voorkoming van aantasting van de veiligheid van de waterstaatswerken, leidt reeds tot het oordeel dat de omgevingsvergunning voor het onderdeel kap niet kon worden geweigerd. De belangen van verlening van die vergunning wegen naar onze mening ruimschoots op tegen de belangen van behoud van de houtopstand, ondanks de cultuurhistorische en landschappelijke waarde van die houtopstand. Dit volgt uit het feit dat er een wettelijk verbod is op het plaatsen van bomen in het dijklichaam en het omliggende beschermingsgebied. Verder is aannemelijk dat het beleid van vergunninghouder erop is gericht om alle bestaande bomen in het verboden gebied te verwijderen op het moment dat onderhoud van dat gebied plaatsheeft en dat nieuwe aanplant niet is toegestaan. Wij achten het gelet op die omstandigheden voldoende aannemelijk dat de noodzaak voor de kap van de bomen aanwezig is in verband met de nu uit te voeren onderhoudswerken aan de Boezemkade Schermer en in verband met de toekomstige veiligheid van die kade. Nu het beleid is gericht op het geheel niet aanwezig hebben van bomen in de dijken en omliggende gebieden vanwege de hierboven geschetste veiligheidsbelangen, achten wij het niet meer nodig om per individuele boom in dit kader te onderzoeken of die specifieke boom de veiligheid van de dijk aantast. Het feit dat de boom valt binnen het beleid van het HHNK leidt naar onze mening reeds tot het oordeel dat de boom verwijderd moet worden.

Deze omstandigheden leiden ertoe dat de belangen van kap prevaleren boven het belang van behoud van de houtopstand op basis van de landschappelijke of cultuurhistorische waarden van de bomen. Voor zover de omgevingsvergunning op dit punt een motiveringsgebrek bevat, herstellen wij een en ander hierbij.

Vervolg brief d.d. 04-12-2017
(blz. 10)

Beslissing

Wij verklaren de bezwaarschriften van Schermer Alliantie, Historische Vereniging Alkmaar, Stichting Historisch Oudorp en Boerderijenstichting Noord-Holland niet-ontvankelijk.

Wij verklaren de bezwaarschriften van Stichting voor Landelijk Schoon, Erfgoedvereniging Bond Heemschut en Stichting Adapt, herbestemming Alkmaars erfgoed ontvankelijk en gegrond voor zover deze zijn gericht op het motiveringsgebrek ten aanzien van de activiteit 'kappen'. Wij verklaren de overige bezwaren ongegrond en wij besluiten de omgevingsvergunning van 24 mei 2017 met kenmerk 20171352 in stand te laten onder aanvulling van de in deze beslissing op bezwaar opgenomen motivering.

Een kopie van deze beslissing wordt verzonden aan de vergunninghouder.

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders van Alkmaar,

P.M. Bruinooge,
burgemeester

W. van Twijver,
gemeentesecretaris

N.B.

Indien u niet kunt instemmen met deze beschikking op uw bezwaarschrift, kunt u daartegen binnen 6 weken na datum van verzending van deze brief in beroep komen bij de rechtbank Noord-Holland, afdeling Publiekrecht, sectie Bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR Haarlem. Voor het instellen van beroep is griffierecht verschuldigd. Let op: op dit besluit is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit houdt in dat u bij het indienen van een beroepschrift alle beroepsgronden moet indienen en dat u niet kunt volstaan met het indienen van een pro forma beroepschrift (artikel 1.6 lid 2 van de Crisis- en herstelwet).

Vervolg brief d.d. 04-12-2017
(blz. 11)

Bijlage 1

Verslag Hoorzitting

Datum : 16 oktober 2017
Betreft : Omgevingsvergunning Schermerdijk
Bezwaar : 201707111625798

Voorzitter : mevrouw A. Wester
Secretaris : de heer M. Blom

De volgende bezwaarden zijn aanwezig: de heer M. van Hooff van Stichting Historisch Oudorp, de heer L. Zimmerman van Stichting Adapt, de heer P. van den Berge van Stichting voor Landelijk Schoon, de heer H. Dirx van Erfgoedvereniging Bond Heemschut en hun gemachtigde de heer M. Bosch.
Namens het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, vergunninghouder, zijn aanwezig de heer C. Woestenburg, mevrouw J. Olthof en mevrouw L. Soldaat.
Namens de Unit Vergunning- en subsidieverlening is mevrouw Stet aanwezig.

De voorzitter verifieert een en ander, stelt de aanwezige leden voor en deelt mee hoe het verloop van de procedure zal zijn.

In verband met de beoordeling of de verschillende stichtingen en verenigingen als belanghebbende zijn aan te merken wordt gevraagd naar de doelstelling en werkzaamheden.
De heer Van den Berge geeft aan dat de Stichting voor Landelijk Schoon zich bezig houdt met het landschap en meubilering van West Friesland. Ze houden zich nu veel bezig met dijken. De stichting is actief betrokken bij verschillende procedures en denkt vanuit de doelstelling mee met mogelijkheden.
De heer Van Hooff van Stichting Historisch Oudorp bestudeert de geschiedenis van Oudorp, zowel de bevolking als het erfgoed. Zij hebben regelmatig overleg met de Historische Vereniging Alkmaar. In dit geval denken ze mee omdat de dijk langs Oudorp loopt.
De heer Zimmerman geeft aan dat de Stichting Adapt is opgericht toen het Ringerspand gesloopt dreigde te worden. Inmiddels houdt de Stichting zich bezig met het hergebruik en de herbestemming van cultureel erfgoed. Wat betreft de dijk gaat erom dat deze vanuit historisch oogpunt herkend, erkend en behouden wordt.
De heer Dirx van Erfgoedvereniging Bond Heemschut geeft aan dat de vereniging zich bezig houdt met erfgoed. Het gaat zowel over individuele gevallen als grotere projecten. Zij denken mee, zo vroeg mogelijk in de procedure.

De heer Bosch geeft aan dat het HHNK gedurende de totstandkoming van het projectplan goed heeft meebewogen en aandacht heeft gehad voor de verschillende belangen. Bepaalde verwachtingen zijn echter niet helemaal waargemaakt. Zo is er wel een deskundig advies (Feddes/Olthof) ingewonnen, maar niet alle aanbevelingen zijn opgevolgd. Over het advies heeft geen dialoog plaatsgevonden. Dat is een gemiste kans.

Ten aanzien van de te kappen bomen is onvoldoende duidelijk waarom deze gekapt moeten worden. Dit zou per boom duidelijk gemaakt moeten worden. De regel dat bomen in het dijklichaam in strijd zijn met de veiligheid is te algemeen. Juist in de polder hebben bomen bij de toegang tot een erf (poortwachters) een cultuurhistorische waarde. Een aantal bomen staat op een plek waar de gevolgen voor de veiligheid beperkt zijn (onder aan de dijk bij de teensloot). Als de bomen omvallen, zal dat naar het oosten zijn. Dat levert geen risico op. Wat betreft het onderhoud kan er omheen gemaaid worden.

Vervolg brief d.d. 04-12-2017
(blz. 12)

Met betrekking tot de West-Friese omringdijk is het eveneens jammer dat de aanbeveling niet wordt opgevolgd. Het gaat om forse ingrepen op diverse onderdelen. Het streven zou moeten zijn om de ingrepen op dit deel zo beperkt mogelijk te laten zijn. De dijk heeft een monumentale status. Om deze reden is deskundige Vrijling ook om advies gevraagd. Vanuit zijn deskundigheid heeft hij bepaalde aanbevelingen gedaan, ten behoeve van behoud van de cultuurhistorische waarde. Het HHNK heeft hier echter niets mee gedaan.

Mevrouw Olthof geeft aan dat de kap van de bomen is aangevraagd om de versterking van de dijk goed te kunnen uitvoeren. De veiligheid speelt hierbij een belangrijke rol. Mevrouw Stet geeft aan dat zij in het dossier niet kan terugzien dat er een beoordeling per boom heeft plaatsgevonden. Er is uitgegaan van de aanvraag en het projectplan. Als daarin het belang van de kap wordt genoemd, wordt hier in het vervolg vanuit gegaan.

De heer Woestenburg geeft aan dat het inmiddels om 17 bomen gaat. Het gaat om vier gevallen waarbij bomen bij de toegang tot een erf staan (totaal 8 bomen). Er is met de bewoners gesproken en deze zijn uiteindelijk akkoord met de kap. Mevrouw Olthof geeft aan dat uitgangspunt is dat er geen bomen in de dijk staan. Het HHNK hanteert dit beleid voor alle bomen. In het kader van een project als onderhavige kan er besloten worden om bomen die er al lang staan, alsnog te kappen.

De heer Van den Berge benadrukt dat er een individuele toets zou moeten plaatsvinden. Het is niet voldoende als van de algemene regel wordt uitgegaan.

De heer Bosch geeft aan dat het HHNK als uitgangspunt hanteert dat aan de normen wordt voldaan. Maar volgens deskundige Vrijling is er ruimte binnen de normen. Vanuit cultuurhistorisch oogpunt kan er anders met de normen worden omgegaan. Hierover zou een dialoog met het HHNK moeten plaatsvinden.

De heer Van den Berge geeft aan dat in de vergunning is aangegeven dat het projectplan op basis van het advies van Feddes/Olthof nog zou kunnen worden aangepast. Dat is het geval, als uit het advies ingrijpende wijzigingen van het project volgen. Het is niet duidelijk hoe de gemeente dit heeft beoordeeld. Bezwaarmakers zijn hierin onvoldoende betrokken. De heer Woestenburg geeft aan dat het advies en de reactie van het HHNK zijn besproken met de gemeente. De gemeente is akkoord. De heer Woestenburg geeft aan dat er ook nog kleine aanpassingen in de bestek fase zijn geweest. Dit zijn ondergeschikte wijzigingen waarvoor geen nieuwe aanvraag nodig is.

De heer Bosch geeft aan dat er tegen het projectplan geen beroep is ingesteld. Men had graag in bezwaar willen gaan, maar dat was vanwege de gevolgde procedure niet mogelijk. Beroep was een stap te ver, ook omdat er nog de mogelijkheid was om bij de gemeente bezwaar te maken tegen de omgevingsvergunning.

De heer Van den Berge wijst erop dat de argumenten van Vrijling van belang kunnen zijn voor de beoordeling of er voldaan wordt aan de provinciale monumentenverordening. Dat is iets wat de gemeente dient te beoordelen.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de zitting.